

Dialogen en de talking stick

Spel en dialoog vragen een open en onderzoekende grondhouding. ‘Dia’ betekent in het Grieks ‘door een opening heen’. ‘Loog’ komt van ‘logos’, verwijzend naar de wetmatige ordening in de natuur, èn naar de ordening die wij zelf zijn en die wij met behulp van intuïtieve en redenerende vermogens aanbrengen.

Dialoog kan zowel met je zelf (reflectie) als met een groep. De essentie van een dialoog is ont-moeting: jezelf openen voor wat er van binnen opborrelt èn respectvol voor hetgeen de ander wil delen. Van de begeleider en de deelnemers vraagt het de kunst trage vragen te stellen en bij intuïties, emoties en ideeën stil te staan.

Rondgangen zijn korte dialoogronden waarin je de kring van spelers rondgaat en uitnodigt associaties, gedachten en gevoelens ten aanzien van een kwestie op een onderzoekende manier met elkaar te delen.

Een symbolisch voorwerp in de hand van degene die het woord voert, zoals de *talking stick*, helpt de wijsheid in een groep aan te spreken en je aandacht te richten op het besprokene.

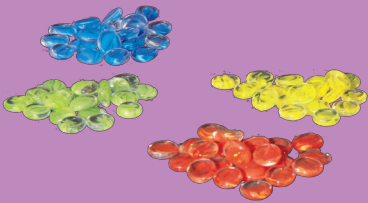

Levenskunst en levensgeluk

Wijsheidstradities uit Oost en West, Noord en Zuid bevatten levenskunstige schatten over de vraag ‘hoe het leven *goed* te leven?’. Volgens de klassieke levenskunst en oeroude spreuk op de tempel van Delphi — Gnothi seauton, ken uzelve — vraagt levensgeluk de kunst je natuurlijke aard te kennen en deze te ont-wikkelen. Ontmoetingen door spel en dialoog vormen een koninklijke weg levenskunst te beoefenen.

In samenspel worden spelers aangesproken een eigen weg door het spel of de dialoog te gaan. Net zoals in het leven zelf zijn wij reisgezellen in een labyrint op weg naar onze bestemming! Dit gegeven komt op het speelbord tot ervaring in het dolen langs labyrintische wegen, die uitkomen in het centrum. Door de beelden op de dialoogtafel als symbolische wegwijzers te verstaan, gaan deelnemers door vier dialoogronden op een ont-dekkingsreis naar de kern van de kwestie.

Levensgeluk als samenspel van doelgerichtheid en het bewandelen van een goede weg, is tastbaar gemaakt met *elementjes*, die je in het spel oogst en soms uitwisselt. Deze verwijzen symbolisch naar **aarde, water, lucht, vuur** en **ether**.

Levensraadsels — het tollen

Het tollen van de tol verwijst naar de levenskunst zich over te geven aan het mysterie van het leven.

Door de tol in het centrum van een speelveld, bijvoorbeeld in de Tempel van Levensraadsels, te laten draaien, krijg je een raadselachtige spreuk toegespeeld, daar waar de tol stilt staat. Mysterieus wijst deze spreuk je een richting, net zoals de Pythia — de priesteres van de Apollotempel te Delphi — eertijds aan helden, gelukszoekers en koningen een orakelspreuk meegaf. Deze speelwijze vraagt van deelnemers het ongewisse van het vinden van een weg naar de eigen bestemming onder ogen te zien.

Of je nu rationeel of intuïtief kiest òf je weg door het levenslot (dobbelsteen) laat bepalen, een levensraadsel vergezelt je op je dolende reis. In een queeste is er geen vaste route maar geven symbolen en vragen richting aan je weg, passend bij het labyrintische verloop van de levensreis.

Colofon

© Thymia, filosofische praktijk voor levenskunst en creatieve ontwikkeling
Weesp, 2016

Auteur spel- en dialoogwijzers, conceptontwikkeling:
dr. Heidi S.C.A. Muijen
Redactie en grafische vormgeving spelmaterialen, brochures en websites:
ir. Joke M. Koppius-Odink
Speelbord Mens, ken jezelf:
Agnes Roothaan

Meer informatie

Thymia, filosofische praktijk voor levenskunst en creatieve ontwikkeling
Postadres: Middenstraat 71, 1381 XB Weesp

t: (+31) 0294-481 312
m: (+31) 06-12 601 349
e: info@thymia.nl
w: thymia.nl — mensenjezelf.nl — watisdekwestie.nl

Eindigheid en het volle levensgeluk — de zandloper

De tragiek van het leven— door wisselvalligheid en tegenspoed, het onder ogen zien van de eindigheid van het leven, van schaarste en begrip — hoort bij het volle levensgeluk. Ook in spel en dialoog zijn tijd en mogelijkheden beperkt: in het kiezen van kaarten en het verzamelen van *elementjes* **aarde, water, lucht, vuur**.

De zandloper staat voor de eindige tijd die ons gegeven is keuzes te maken en antwoorden te vinden; uiteindelijk op de vragen die het leven ons stelt. Het hanteren van de zandloper verhoogt het speelse karakter van het spel: je wordt je als speler bewust dat je je in een *tijdsruimte* bevindt. Ook kan de zandloper de functie van *talking stick* vervullen.

Ondanks schaarste toont het *volle* levensgeluk zich door ont-moeting, als *samenspel* en *samenspraak*. In de *gerichtheid* op goede uitwisseling en op de eigen bestemming, komen de vier elementen op bijzondere wijze samen. In het centrum verbergt zich het geheim van de *quinta essencia*: het vijfde element, wat het samenspel van de vier elementen en de schone ordening van de kosmos weerspiegelt.

Spel- en dialoogbegeleiding

Spel en dialoog creëren een bedding voor *samenspel* en *samenspraak*. Daarin versterkt de symbolische kracht van overgeleverde verhalen de wijsheid in een groep. Zo ontstaat er een verrijkend en verdiepend onderzoek. Thema's worden ontrafeld en geconfronteerd vanuit filosofische perspectieven op levensgeluk en tragiek.

De rol van de spel- en dialoogbegeleider is daarom bijzonder belangrijk! Deze bestaat uit de kunst met filosofische inzichten, met voorbeelden en (mythische) verhalen de thema's in spel of dialoog in te luiden. Bovendien bewaakt de begeleider het ‘ludische’ karakter van samenspel en de dialogische uitwisseling over de thema's die aangesneden worden.

De kern van spel- en dialoogbegeleiding is het bevragen van ieders persoonlijke inbreng in een open gezamenlijk onderzoek van existentiële kwesties.

Het doel is te komen tot zinvolle ontmoetingen op de levensreis, gevoed door mythen, archetypische symbolen en inzichten uit wijsheidstradities.

Speelbord en dialoogtafel

Mens, ken je Zelf is het moederspel met een speelbord waarop spelers een reis maken door een *landschap van levensgeluk*. Zes *spelronden* met symbolen markeren thema's en fasen op de levensweg: eigenheid, vorming, voor en tegenspoed, beproeving en ontmoetingen op de levensweg. Om een goede koers te bepalen geven spelkaarten uitleg over de symboliek, met teksten van dichters en filosofen. Ook kleinere speelvelden, zoals het Filosofische kompas en de Mythische rode draad, helpen spelers een eigen weg te vinden.

Wat is de kwestie? - Wat is de questie! is de *vader*-dialoogtafel. Op de buitenste kring van de dialoogtafel staan symbolische objecten (geschilderd), waarmee deelnemers een kwestie kunnen inbrengen. Langs een pad van symboliek in vier rondens vervolgen zij de vraag naar de kern als questie: de *quintessence* waar de vier elementen samenkomen.

Levenslot — de dobbelsteen

De klassieke levenskunst ziet de mens als microkosmos: *zo boven, zo beneden; zo binnen, zo buiten*. Mythische helden- en oorsprongsverhalen, archetypische symboliek — zoals het labyrint en de mandala — duiden op een innerlijke verbondenheid van mens en kosmos. De wijsheidstradities sporen de mens aan zich de oorsprong en bestemming — de oorspronkelijke natuur — te her-inneren teneinde te worden wie we zijn: ‘achter’ ons sociale masker zijn we kind van de kosmos.

Het gooien met de dobbelstenen met (kleur)symboliek weerspiegelt het basale gegeven dat we steeds in een situatie rollen door *toeval* of *levenslot*. Onze vrijheid ligt in de kunst betekenis te geven aan de situatie en in de mogelijkheid te kunnen kiezen in het leven. Dat maakt ons als mens ten diepste ver-antwoord-elijk: steeds geven we op eigen wijze antwoord op vragen en kansen, op dwang en noodzakelijkheden. Door de wijze waarop we spreken, werken en handelen, hoe we anderen bejegenen en relaties met anderen vormgeven.

Zo meanderen we tussen levensontwerp (vrijheid) en geworpenheid (lot).

Geschreven & gezongen wijsheid uit Oost, West, Noord en Zuid

Wijsheidstradities uit Oost en West, Noord en Zuid vertellen over een proces van menswording en gemeenschapsvorming vanuit een kosmische samenhang.

De gezongen spreuken op de cd *Droomreizen en Heldendromen* brengen deelnemers in een ontvankelijke stemming wijsheid van dichters en filosofen te beluisteren.

Door met het toeval te spelen (de tol) en het levenslot (de dobbelsteen) te raadplegen vallen je raadselspreuken en filosofische inzichten op speelvelden en kaarten toe. Als speler is het de kunst je door symboliek en woorden van wijsheid op de kaarten te laten aanspreken en je eigen wijsheid aan te boren.

